existenţială, pe când negaţia îşi continuă funcţia proprie de limitare logică. Sensul acesta mai e confirmat şi prin posibilitatea limbii româneşti de a nega fără a folosi pe „nu", folosind numai pe „de", cu indicarea regiunii negate: „de fel", „de loc" etc.

Că timpul, în ansamblul lui, e privilegiat faţă de spaţiu, se vede din aceea că nu poţi să zici „devreme" negând, cum zici „deloc", sau „defel", „devreme" însemnând însă precis: înainte de timpul hotărât. Se poate vedea exact sensul limitativ relativ, în care această prepoziţie e folosită şi în cazul negaţiei. La fel, conjugarea acestui „de" cu „tot", în sensul de absolut, fără rezerve, conferă şi „totului" privilegiul vremii, prefăcând de astă dată, ca prin iteraţie, expresia într-o afirmaţie absolută. Ceea ce ne aşteptam.

Slăbiciunea negaţiei româneşti de a atinge existenţa actuală, oricât ar fi de caracteristică, nu este însă absolută.

Românul cunoaşte, am văzut, cuvântul „aievea", prin care distinge realul de ireal. El zice şi pe acel „ba", care reprezintă opoziţia existenţială, tăgada activă, împotrivirea etică, ontologică şi care, în opoziţie cu „da", poate formula nu prea graţioase alternative.